

Stadsmissionens skolstiftelse
terese.lundberg@stadsmissionen.se

Grillska gymnasiet i Uppsala
martin.molin@grillska.se

Beslut

2017-04-05
Dnr 40-2016:202

Beslut

---

efter kvalitetsgranskning av yrkesprogrammens
ändamålsenlighet i Grillska gymnasiet i Uppsala,
Stadsmissionens skolstiftelse

2017-04-05

1 (14)

Dnr 40-2016:202

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av yrkesprogrammets ändamålsenlighet under våren 2017. Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma hur skolorna skapar helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna på yrkesprogrammen utifrån de kunskaper som uttrycks i examensmålen. Granskningen fokuserar på lärares samverkan och på hur rektor bedriver sitt pedagogiska ledarskap för att skapa en sammanhållen utbildning för eleverna.

Granskningens två huvudfrågor är:

- Samverkar lärarna för att skapa balans mellan teori och praktik så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?
- Skapar rektor förutsättningar för samverkan mellan lärare på yrkesprogrammen, och mellan utbildningens olika delar, så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?

Granskningen omfattar 36 kommunala och fristående gymnasieskolor. På varje gymnasieskola har ett av följande program granskats:

- Barn- och fritidsprogrammet
- Bygg- och anläggningsprogrammet
- Vård- och omsorgsprogrammet

På Grillska gymnasiet i Uppsala har Skolinspektionen granskat barn- och fritidsprogrammet.

Granskningen av Stadsmissionens skolstiftelse och Grillska gymnasiet ingår i detta projekt. Grillska gymnasiet besöktes den 14-15 februari 2017. Ansvariga inspektörer har varit utredarna Stina Linder och Johanna Salomonsson.

I samband med besöket genomfördes intervjuer med rektor, lärare, elever och APL-handledare. För att kunna bedöma rektors och lärares arbete med skapa helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna på utvalt yrkesprogram har Skolinspektionen även begärt in ett antal dokument, bland annat dokument som visar på lärares samverkan och på vilket sätt den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen, APL, bidrar till helhet och sammanhang i elevernas lärande.

I detta beslut redovisar Skolinspektionen iakttagelser, analyser och bedömningar. Beslutet ger också en beskrivning av de utvecklingsområden som framstått som mest centrala att prioritera i det lokala kvalitetsarbetet.

2017-04-05

2 (14)

Dnr 40-2016:202

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de huvudmän och skolenheter som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden hos andra gymnasieskolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att Grillska gymnasiet behöver utveckla sitt arbete med att låta examensmålen i högre grad vara utgångspunkt i lärarnas planering och genomförande av undervisningen. Detta för att ge eleverna en större känsla av sammanhang i sin utbildning och för att därmed öka möjligheterna för eleverna att nå de kunskaper som de ska tillägna sig i sin utbildning. Av samma anledning bedömer Skolinspektionen även att skolan behöver utveckla samarbetet lärare emellan så att eleverna får möjlighet att arbeta mer ämnesövergripande.

Vidare bedömer Skolinspektionen att skolan tydligare behöver knyta samman det lärande som sker på den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen med den skolförlagda delen. Visserligen framkommer det i granskningen att lärarna följer upp vad eleverna får göra på sin APL under de dagar eleverna är på skolan, men denna uppföljning involverar inte ett samarbete med APL-handledarna. Granskningen visar att eleverna och deras handledare inte tydligt vet vilka uppgifter och vilket lärande som förväntas ske på arbetsplatsen. För att eleverna ska ges större möjlighet att nå uppsatta mål i förhållande till examensmålen i det arbetsplatsförlagda lärandet behöver elever och handledare tydligt veta vad som förväntas av dem.

Till sist bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver utveckla förutsättningarna för lärarna att samverka. Det framkommer i granskningen att rektorn uppmuntrar lärarna till samverkan, men det visar sig även att rektorn inte ser till att lärarna har tillräckliga förutsättningar för att det ska bli av. I rektors uppdrag ingår att besluta om sin enhets inre organisation. I det ingår bland annat hur personalens ansvarsområden fördelas, schemaläggning och att se till att samverkan mellan lärare i olika kurser kommer till stånd. Detta för att se till att verksamheten utvecklas och styrs i förhållande till de nationella målen.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden:

- Examensmålen behöver i högre grad ligga som grund för lärarnas planering och genomförande av undervisningen.
- Det arbetsplatsförlagda lärandet i utbildningen behöver i högre grad knytas samman med den skolförlagda delen. I det ingår att elever och handledare får en klar bild av vilket lärande som förväntas ske i samband med APL.
- Rektor behöver i högre grad se till att det finns organisatoriska förutsättningar för lärarna i gymnasiegemensamma ämnen och lärare i yrkesämnena att samverka.

Beskrivning av huvudman och besökta skolenheter

Grillska gymnasiet är en fristående gymnasieskola i Uppsala. Huvudman för gymnasieskolan är Stadsmissionens skolstiftelse. Grillska gymnasiet erbjuder sju olika nationella program, varav barn- och fritidsprogrammet är ett av dem med inriktningen fritid och hälsa. På gymnasieskolan går totalt 289 elever och det gick vid tidpunkten för granskningen 26 elever på barn- och fritidsprogrammet.

Grillska gymnasiet leds av en rektor som har stöd av en biträdande rektor. Skolans biträdande rektor har delvis ansvar för barn- och fritidsprogrammet. Lärarna är organiserade i arbetslag efter program och i arbetslaget för barn- och fritid ingår lärare i yrkesämnena samt två lärare som även undervisar i gymnasiegemensamma ämnen.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redogör Skolinspektionen mer utförligt för sina bedömningar kring frågeställningarna.

1. Samverkar lärarna för att skapa balans mellan teori och praktik så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?

Enligt 16 kap. 6 § skollagen (2010:800) ska det för varje nationellt program finnas examensmål som innehåller mål för programmet. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 117 f.) framkommer att examensmålen ska ligga till grund för planeringen av utbildningen och undervisningen från elevens första dag på programmet. Det framkommer också att examensmålen ska styra utbildningen och gymnasiearbetets utformning och innehåll. Av 1 § förordning (2010:14) om examensmål för gymnasieskolans nationella program framgår bland annat att examensmålen gäller utöver de gemensamma kunskapsmål för gymnasieskolans nationella program som anges i läroplanen för gymnasieskolan.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy11) föreskriver i kapitel 2.1 bland annat att läraren ska:

- i undervisningen skapa en balans mellan teoretiska och praktiska kunskaper som främjar elevernas lärande,
- samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen,
- organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet att arbeta ämnesövergripande.

1.1 Ger samarbetet mellan lärare i yrkesämnena och gymnasiegemensamma ämnen eleverna möjlighet till en upplevelse av helhet och sammanhang i sin utbildning?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att samarbetet lärare emellan behöver utvecklas för att ge eleverna större möjlighet till helhet och sammanhang i sin utbildning. Granskningen visar att det inte genomförts något ämnesövergripande arbete mellan lärare i gymnasiegemensamma ämnen respektive lärare i yrkesämnena under detta läsår. För att eleverna ska ges möjlighet till helhet och sammanhang genom ämnesövergripande arbete behöver lärarna i större utsträckning

2017-04-05

5 (14)

Dnr 40-2016:202

samarbeta med andra lärare samt organisera arbetet utifrån ett ämnesövergripande perspektiv.

Skolinspektionen bedömer även att lärarna behöver utveckla arbetet med att låta examensmålen vara utgångspunkt i planerandet och genomförandet av undervisningen. Granskningen visar att lärarna i gymnasiegemensamma ämnen inte utgår från examensmålen i sin undervisning på ett för eleverna tydligt sätt. För att eleverna ska få större möjlighet till upplevelse av helhet och sammanhang mellan de gymnasiegemensamma ämnena och det framtida yrket, behöver lärarna i större utsträckning planera och genomföra undervisningen utifrån examensmålen.

Planering och genomförande av undervisningen utifrån examensmålen

Lärarna i yrkesämnena uppger i intervju att en av dem under förra läsåret hade ett försteläraruppdrag på skolan som innefattade arbete med att koppla undervisningen mot examensmålen. Ett av uppdragen var att sammanfatta examensmålen med enklare begrepp som de kallar för "centrala kompetenser". Lärarna i yrkesämnena berättar att de gjorde det för att de upptäckt att eleverna upplever många av de ord och begrepp som finns i examensmålen som komplicerade. Bland annat genomförde de tillsammans med eleverna en övning som gick ut på att läsa igenom examensmålen och koppla dem mot kurser. Yrkeslärarna uppger vidare att den övningen visade att det tog lång tid att förklara ord och begrepp för eleverna och att de därför sammanfattade examensmålen med enklare begrepp. Lärarna berättar att dessa centrala kompetenser innebär att de upplever att det är enklare för eleverna att sätta begreppen i en helhet som kopplar mot elevernas verklighet och utbildning.

Lärarna i yrkesämnena uppger vidare i intervjun att de planerar undervisningen utifrån examensmålen, men att de under detta läsår inte har haft gemensamma diskussioner tillsammans med lärare i gymnasiegemensamma ämnen kring detta. Lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena uppger i intervju att de upplever att eleverna får en tydligare röd tråd genom sitt lärande om de får en känsla av sammanhang och helhet som kopplar undervisningen mot examensmålen. De uppger vidare att de trots det inte tydliggjort examensmålen i alla undervisningsgrupper. Detta uppger även lärarna i yrkesämnena som tillägger att de märkt av att eleverna efterfrågat att de vill att även gymnasiegemensamma ämnen ska koppla tydligare mot examensmålen.

I intervjuer med elever framkommer att de inte känner sig helt säkra på vad examensmålen är. När Skolinspektionen ger information kring detta så ger eleverna dels exempel på att skolans studie- och yrkesvägledare är en av dem som pratat med dem om examensmålen. Eleverna ger även exempel på yrkesämnena

2017-04-05

6 (14)

Dnr 40-2016:202

där examensmålen finns med och ger förståelse för den yrkesutbildning som de går. Enligt de intervjuade eleverna i årskurs 3 har undervisningens koppling mot examensmålen blivit bättre och bättre för varje läsår. De uppger att det är framförallt nu under detta läsår som de känner och förstår kopplingen mot examensmålen. Lärare i gymnasiegemensamma ämnen bekräftar att det framför allt är eleverna i årskurs 3 som har kunskap kring examensmålen.

I intervju med lärarna i gymnasiegemensamma ämnen framkommer inget exempel på hur de arbetar med examensmålen, mer än på ett övergripande plan. Undantaget är kursen Idrott och hälsa 1, där läraren ger ett flertal exempel på hur examensmålen ligger till grund för planering och genomförande av undervisningen. Läraren i idrott och hälsa undervisar även i yrkesämnena på barn- och fritidsprogrammet och uppger att som mentor så går man igenom examensmålen med sin klass. Läraren tillägger i intervjun att det är något som läraren som mentor själv har tagit ansvar för. Detta bekräftas i intervjuer med elever som berättar att lektionerna i idrott och hälsa kopplar mot deras inriktning inom barn- och fritidsprogrammet, fritid och hälsa.

Rektorn uppger i intervju att ett av skolans utvecklingsområden är att arbeta så att examensmålen blir tydligare och att lärarna i högre grad utgår från dem i sin planering av undervisningen. Vidare framkommer i intervjun att rektorn i skolans kvalitetsarbete tar upp aspekten hur lärarna arbetar med examensmålen och rektor betonar att lärarna har ett eget ansvar och en frihet att lägga upp sin planering. Rektorn berättar även att hen, genom att göra lektionsbesök, ser att många av lärarna utgår från examensmålen i sin undervisning, även om det framförallt gäller lärarna i yrkesämnena.

Ämnesövergripande och ämnesintegrerande arbete

I intervju med lärarna i yrkesämnena, samt i det material som skolan skickat in till Skolinspektionen inför granskningen, ges exempel på ämnesövergripande arbete som sker mellan yrkesämnena. Detta bekräftas i såväl intervjuer med lärare i gymnasiegemensamma ämnen som i intervjuer med elever. I samtliga intervjuer som Skolinspektionen genomförde vid granskningstillfället framkom att det inte sker något ämnesövergripande arbete mellan yrkesämne och gymnasiegemensamt ämne. Det exempel som en av lärarna tog upp var att skolan genomför en hälsovecka i årskurs 1 där alla lärare deltar i undervisningen, men läraren tillägger att det framförallt är idrottsämnets kursmål som ingår.

När det gäller ämnesövergripande arbete uppger rektorn att det inte blivit av under detta läsår i någon större utsträckning. Rektorn uppger vidare att även detta är något som skolan bör utveckla. När det gäller arbetet att använda sig av ämnesintegrering även kallad infärgning, att låta innehåll från yrkesämnena

2017-04-05

7 (14)

Dnr 40-2016:202

förtydliga undervisningen i gymnasiegemensamma ämnen eller tvärtom, så berättar rektorn att det sker mer naturligt för lärarna i yrkesämnena då de också har egen yrkeserfarenhet från området. Enligt rektorn finns det läromedel som till viss del är anpassat till barn- och fritidsprogrammet som lärare i gymnasiegemensamma ämnen kan använda sig av i sin undervisning. Rektorn tillägger därefter att infärgning upplevs enklare för lärarna att genomföra än ämnesövergripande arbete som kräver mer samarbete.

1.2 Ges eleverna möjlighet till helhet och sammanhang i sin utbildning genom att APL och den skolförlagda utbildningen ömsesidigt bidrar till att utveckla de kunskaper som framgår av examensmålen?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med att ge eleverna helhet och sammanhang genom den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen till viss del fungerar väl, men behöver utvecklas i andra. Granskningen visar att rektorn och lärarna har följt upp och genomfört förändringar i organiseringen av APL för att förbättra arbetet med att knyta samman den skolförlagda delen av utbildningen med den arbetsplatsförlagda. För att ytterligare höja elevernas upplevelse av helhet och sammanhang gör Skolinspektionen bedömningen att rektor och lärarna bör reflektera över vilka kursmoment som planeras in mot elevernas APL genom att exempelvis överväga att låta kursmoment från de gymnasiegemensamma ämnena ingå.

Trots att granskningen visar att elevernas lärande till viss del följs upp av lärarna bedömer Skolinspektionen att uppföljningen kan utvecklas. Granskningen visar att alla handledare och elever inte vet vilka uppgifter som eleverna förväntas arbeta med under APL och att de saknar vetskap om vilka kurser eller delar av kurser som ingår under APL-perioden. För att tydligare stödja eleverna upplevelse av helhet och sammanhang i utbildningen behöver lärarna utveckla arbetet med att involvera handledarna i uppföljningen av elevernas lärande. Lärarna behöver även se till att eleverna och handledarna har vetskap om vilka uppgifter som eleverna förväntas arbeta med under den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen.

Organisering av arbetsplatsförlagt arbete, APL.

Grillska gymnasiet har organiserat sin APL för barn- och fritidsprogrammet på så vis att eleverna går ut på sin första APL-period efter sportlovet i årskurs 2.

2017-04-05

8 (14)

Dnr 40-2016:202

Eleverna börjar med APL i en hel vecka och därefter följer tio veckor då eleverna har APL på torsdagar och fredagar. Under årskurs 3 är eleverna först ute fyra hela veckor och sedan har de APL på torsdagar och fredagar i femton veckor. Detta framkommer i de dokument som Skolinspektionen tagit del av samt i intervjuer med samtliga intervjugrupper. Rektor och lärare i yrkesämnen uppger i sina intervjuer att de genomfört denna förändring av APL för några år sedan. Tidigare var eleverna ute på APL under hela veckor under hela APL-perioden. Tanken med detta var att de skulle få en bättre bild över hur elevernas lärande utvecklades på APL, samt att det tydligare skulle framgå för eleverna vilka kurser eller delar av kurser, som ingår på APL. Idag ingår de kurser som finns på elevernas schema under torsdagar och fredagar också på APL. Rektor uppger att valet av att organisera dessa kurser mot APL skett utifrån passande kursmål. Enligt lärarna i yrkesämnen och rektorn har det fallit väl ut och de är nöjda med hur organiseringen av APL ser ut idag.

I inskickat material samt i intervjuer med rektor och lärare framkommer att det finns en APL-ansvarig på skolan. APL-ansvarig har ansvaret för att uppdatera den pärm som eleverna har med sig ute på APL, samt har ett övergripande ansvar av att tillhandahålla APL-platser. Lärarna i yrkesämnen uppger i intervjun att de känner till alla APL-platser som skolan samarbetar med inom barn- och fritidsprogrammet och att de har ett gott samarbete med platsernas handledare. De uppger vidare att eleverna själva får ge förslag på platser som de vill göra sin APL-period på, men att skolan också har möjlighet att fördela platser till eleverna som är passande i förhållande till programmets examensmål.

I intervju med de lärare som är ansvariga för elevernas APL framkommer att de lärare i yrkesämnen som är knutna till barn- och fritidsprogrammet träffas varje vecka för att delvis diskutera APL. Utifrån examensmål och kursmål i yrkeskurserna väljs sedan moment ut som förläggs till APL. APL-ansvariga ger exempel på uppgifter som mål inom ledarskap, till exempel att eleverna får träna på att planera, leda och utvärdera om de ska hålla i ett träningspass. Det kan även vara uppgifter inom kommunikation och hur man bemöter olika personlighetstyper av människor på olika sätt, samt att eleverna får göra en analys av arbetsmiljön på sin APL-plats. Yrkeslärarna uppger vidare att eleverna under denna termin har en uppgift med sig på APL som handlar om ledarskap, att eleverna ska göra en ledarskapsanalys kring hur de upplever att de blir bemötta av sina APL-handledare.

2017-04-05

9 (14)

Dnr 40-2016:202

Rektorn uppger i intervju att det är kursmål i yrkesämnena som läggs ut på APL. Även lärarna i yrkesämnena uppger att de utgår från delar av kursmål i yrkesämnena när de ger uppgifter till eleverna att arbeta med under sin APL-period. Dessa uppgifter och förmågor följer sedan lärare i yrkesämnena och även klassens mentor upp under måndag-onsdag då eleverna finns på skolan. I intervjuer med eleverna framkommer att lärarna under skoltid frågar om hur eleverna upplever att det fungerar på APL-platsen och att lärarna tar reda på vad de får göra där. Eleverna uppger vidare om upplägget med uppgifter på APL, att de tydligaste uppgifterna är de individuella mål som eleverna tillsammans med mentor tar fram i samband med besöket på APL-platsen. Ett flertal intervjuade elever har svårt att ge exempel på uppgifter som de fått i förhand innan APL-perioden och de berättar att det kan vara lite olika för eleverna.

I intervju med lärarna i yrkesämnena framkommer att de känner sig stolta över den utveckling som eleverna får genom sin APL. De ger exempel som att de ofta får höra att en elev har ett fint bemötande på APL, att eleven passar tider, tar egna initiativ och vill prova nya saker. Enligt lärarna är denna information viktig att få från APL-handledarna då det finns elever som inte uppvisar detta lika tydligt i skolan.

APL-handledares bild av det arbetsplatsförlagda lärandet

Skolinspektionen har även genomfört intervjuer med handledare. En av handledarna uppger i intervju att det har varit otydligt vilka kurser som eleverna har i samband med den arbetsplatsförlagda delen. Handledaren uppger vidare att det inte varit tydligt vilka uppgifter som eleven ska arbeta med och att den lärare som skulle besöka eleven kom först i slutet av APL-perioden. Enligt handledaren fick detta som följd att eleven hade kunnat få mer avancerade uppgifter att genomföra under APL-perioden om läraren hade besökt arbetsplatsen tidigare. Handledaren uppger att det var eleven som tillsammans med handledaren satte upp vilka mål eleven skulle arbeta mot och att dessa kanske blev lite enkla, något som förändrades efter att läraren besökt arbetsplatsen.

En annan av handledarna berättar att skolan tillsammans med handledarens verksamhet anordnar träningspass som eleverna på barn- och fritidsprogrammet får delta i. Lärarna i yrkesämnena uppger i intervju att eleverna får delta på olika typer av träningspass under årskurs 1 och att de under senare läsår får vara med i planeringen samt att de får hålla i dessa träningspass för att till exempel utveckla förmågor inom ledarskap och bemötande.

2017-04-05

10 (14)

Dnr 40-2016:202

2. Skapar rektor förutsättningar för samverkan mellan lärare på yrkesprogrammen och emellan utbildningens olika delar så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?

Enligt 2 kap. 9 § skollagen (2010:800) ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. I 2 kap. 10 § skollagen framgår att rektor beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 648) framkommer att [rektors] besluten kan röra exempelvis personalens ansvarsområden, schemaläggning eller barnens och elevernas fördelning på klasser eller grupper.

Av läroplanen för gymnasieskolan (Lgy 11) framgår att rektor som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att:

- samverkan mellan lärare i olika kurser kommer till stånd så att eleverna får ett sammanhang i sina studier,
- skolans arbete med kunskapsområden, där flera ämnen ska bidra och samordnas så att de utgör en helhet för eleven.

2.1 Säkerställer rektor att innehållsliga och kulturella förutsättningar stödjer en sammanhållen utbildning?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorns arbete med att säkerställa innehållsliga och kulturella förutsättningar för att stödja en sammanhållen utbildning innehåller såväl väl fungerande inslag som utvecklingsområden. Granskningen visar att bland annat värderingsfrågor och etik tas upp till diskussion med eleverna samt att lärarna har en gemensam kunskapssyn. Dessa exempel bedömer Skolinspektionen som väl fungerande i arbetet med att se till att eleverna utvecklas i förhållande till sitt kommande yrkesliv.

Skolinspektionen bedömer dock att rektorn behöver säkerställa att handledarna har kunskap om skolans författningar och sitt uppdrag som en del av elevernas utbildning. Granskningen visar att endast ett fåtal handledare har genomgått handledarutbildning. För att elevernas känsla av helhet och sammanhang i sin utbildning ska öka och för att handledarna ska ha kunskap om sitt uppdrag,

2017-04-05

11 (14)

Dnr 40-2016:202

behöver rektorn tydligare uppmuntra handledarna att genomgå handledarutbildning.

Rektors uppmuntran till samarbete

Rektorn uppger i intervju att något som rektorn ser som ett prioriterat område är att skapa motivation hos personalen för att hitta framgångsfaktorer i lärandet. I det arbetet ingår bland annat att främja samarbete mellan lärarna. Lärarna i gymnasiegemensamma ämnen uppger i intervju att de har pratat om detta på skolan och att de upplever att rektorn tycker att samarbete lärare emellan är något som ska prioriteras framöver. Detta bekräftas även i intervju med lärare i yrkesämnena.

Förutsättningar för en sammanhållen utbildning

I intervju med lärarna i gymnasiegemensamma ämnen framkommer att de anser att alla lärare på skolan pratar med eleverna om deras programinriktning och vad de behöver utveckla för förmågor. Lärarna ger exempel som att de pratar om språkbruk och vikten av personlig utveckling. Lärare i yrkesämnena samt de intervjuade eleverna uppger att om det skulle hända något olämpligt på en arbetsplats, eller om en elev inte trivs på en arbetsplats, så tar eleverna upp detta med sin mentor eller en lärare i yrkesämnet.

Lärarna i yrkesämnena uppger vidare att de diskuterar med eleverna om hur stämningen på arbetsplatser kan variera och om etik. De ger även exempel på att de pratar med eleverna om psykisk hälsa, ergonomi och om språkbruk inför APL-perioder.

Lärarna i gymnasiegemensamma ämnen uppger i intervju att de ser sina ämnen som viktiga för eleverna i deras framtida yrkesroll. De ger exempel på moment inom matematik, att eleverna har en fördel av att lära sig hur man räknar ut energiförbrukning, läsa tabeller och att förstå bokningssystem. Lärarna ger även som exempel att engelskan är viktig då många ord inom elevernas framtida yrke är hämtade från det engelska språket och att många moment inom idrott och hälsa är viktig kunskap, till exempel anatomi. Lärarna i yrkesämnena uppger i sin tur att vikten av gymnasiegemensamma ämnen ifrågasätts av vissa elever. Yrkeslärarna uppger vidare att de anser att de gymnasiegemensamma ämnena är viktiga för eleverna om man ser till framtiden och till de förmågor som lärarna anser viktiga i elevernas utveckling för att vara en människa, "det är viktigt att till exempel se till det historiska perspektivet".

Som tidigare beskrivits har skolan förändrat sitt upplägg av APL för några år sedan. Rektorn uppger i intervju att detta genomförts då uppföljningen av APL visade att lärarna hade svårt att följa elevernas kunskapsutveckling när de var ute under långa sammanhängande perioder. Rektorn berättar vidare att det

2017-04-05

12 (14)

Dnr 40-2016:202

hela tiden pågår en analys kring organiseringen av APL och skolan genomför åtgärder för att förbättra verksamheten när behovet finns.

Enligt APL-ansvariga lärare så upplever de det svårt att få handledare att komma till skolan. De ger exempel som att skolan kallar till frukostmöten, till programråds-/branchrådsmöten och att de erbjuder handledarutbildning. APL-ansvariga uppger att trots det så är det endast ett fåtal handledare som kommer på möten och som går handledarutbildning. Detta bekräftas även av de APL-handledare som Skolinspektionen intervjuat i samband med granskningsbesöket.

2.2 Ger organisation och ledarskap förutsättningar för lärare att samverka i syfte att skapa helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorn i högre grad behöver ge praktiska förutsättningar för att utveckla samverkan mellan lärare i gymnasiegemensamma ämnen och lärare i yrkesämnena. Granskningen visar att organiseringen av arbetslagen, samt schemaläggningen av kurser, försvårar för lärarna att samarbeta i syfte att ge eleverna helhet och sammanhang i utbildningen. I barn- och fritids arbetslag finns endast ett fåtal lärare från gymnasiegemensamma ämnen representerade och lärarna har svårt att hitta gemensam tid för samarbete. För att öka elevernas möjligheter till sammanhang i sina studier behöver lärarna tid att samverka där de till exempel kan planera för hur olika kurser och kunskapsområden kan samordnas.

Organisering av arbetslag

Lärare i gymnasiegemensamma ämnen uppger i intervju att skolans indelning av arbetslag innebär att de inte sitter med i arbetslaget för barn- och fritidsprogrammet, undantaget läraren i idrott och hälsa som även är lärare i yrkesämnena inom barn- och fritidsprogrammet. Lärarna uppger vidare att detta får till följd att de inte finns med på de veckovisa möten där lärarna i yrkesämnena planerar och samtalar kring elever och deras utbildning. Detta bekräftas i intervjuer med lärarna i yrkesämnena som tillägger att de för några år sedan var indelade i arbetslag där även lärare i gymnasiegemensamma ämnen fanns med i deras arbetslag. Enligt de intervjuade lärarna i yrkesämnena hade de också mer samarbeten då och fler tillfällen för både formella och informella möten.

Lärarna i gymnasiegemensamma ämnen uppger vidare att det behövs mer tid för samarbete. De berättar att de olika arbetslagen på skolan har olika mötesda-

2017-04-05

13 (14)

Dnr 40-2016:202

gar och mötestider, vilket försvårar samarbetet. I intervjun med lärarna framkommer att de gärna ser att rektorn ger tydligare förutsättningar kring samarbete för att samverkan lärare emellan ska utvecklas. Även rektorn uppger i intervju att det finns ett behov av mer samarbete på skolan och mer tid för gemensamma samtal.

Lärarna i gymnasiegemensamma ämnen uppger att en annan försvårande faktor är att de undervisar elever från flera program i samma klassrum. Enligt lärarna får detta till följd att det är svårare att kunna planera och genomföra undervisning utifrån examensmålen. Detta uppger både lärare i yrkesämnena och lärare i gymnasiegemensamma ämnen som en av anledningarna till att det är svårt med så kallad infärgning för lärare i gymnasiegemensamma ämnen.

Såväl lärare i gymnasiegemensamma ämnen som lärare i yrkesämnena uppger i sina intervjuer att det är svårt att få ihop en bra schemaläggning där det ges möjlighet till samplanering. Lärarna i gymnasiegemensamma ämnen ger exempel på att det förr fanns kurser som schemalades utifrån gemensamma moment, för att underlätta för samarbete. Under detta läsår har inte det lyckats, uppger lärarna. Rektorn uppger i intervju att det under tidigare läsår funnits en tanke med att lägga ut kurser parallellt, men att utvärderingen visat att det ändå inte riktigt fungerat utifrån ett samarbetsperspektiv. Rektorn uppger vidare att de planerat att se över detta till nästa läsår. Det bekräftas av yrkeslärarna som tillägger att personalen snart ska få lämna in önskemål om tjänstgöringsgrad samt om vilka kurser de önskar undervisa i under nästa läsår och att de hoppas att de då kan planera hur kurserna ska organiseras.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **5 april 2018** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits eller planerats utifrån de utvecklingsområden som myndigheten identifierat.

Huvudmannen ska dessförinnan, inom två månader från beslutet **7 juni 2017**, inkomma med en uppföljningsbar planering av hur man avser att arbeta för att förbättra de områden som Skolinspektionen identifierat som utvecklingsområden. Denna planering bör innehålla information om tydliga avstämningpunkter under arbetets gång.

2017-04-05

14 (14)

Dnr 40-2016:202

Redogörelserna skickas till *Skolinspektionen, Stina Linder, Box 3177, 90304 Umeå* per post eller per e-post, stina.linder@skolinspektionen.se samt skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 40-2016:202) i de handlingar som sänds in.

I ärendets slutgiltiga handläggning har Johanna Salomonsson och juristen Åsa Lindbäck deltagit

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren
Enhetschef

Stina Linder
Utredare

Bilagor

Bilaga 1   Författningsstöd